

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Metodologia badań psychologicznych i statystyka 1

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Psychologia Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Psychologii i Kognitywistyki Poziom studiów studia jednolite magisterskie Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 23PSYS.52O.04257.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty ogólne	
Koordynator zajęć	Tomasz Ptaszyński		
Prowadzący zajęcia	Tomasz Ptaszyński, Jerzy Marian Brzeziński, Marzenna Zakrzewska		
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Egzamin • Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 8

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	dostarczenie wiedzy o znaczeniu metodologii w nauce i o teoretycznych modelach poznania naukowego
C2	dostarczenie wiedzy na temat procesu badawczego w psychologii i metodologii tej dyscypliny
C3	opanowanie siatki pojęć centralnych dla wiedzy o prawidłowym pomiarze w psychologii
C4	wykształcenie umiejętności prawidłowego formułowania pytań, na które mogą dać odpowiedź badania empiryczne
C5	dostarczenie wiedzy z zakresu teoretycznych modeli, w ramach których przeprowadzane są badania empiryczne w psychologii
C6	nabycie umiejętności w zakresie operacjonalizacji zmiennych psychologicznych kształtowanie umiejętności statystycznego opisu zebranych danych
C7	opanowanie podstawowych umiejętności potrzebnych do statystycznej weryfikacji hipotez o wzajemnych związkach między zmiennymi
C8	dostarczenie wiedzy na temat teoretycznych rozkładów prawdopodobieństwa i ich praktycznych zastosowaniach przy analizie danych empirycznych oraz nabycie umiejętności zastosowania w praktyce właściwości rozkładu normalnego
C9	nabycie umiejętności posługiwania się pakietem statystycznym IBM SPSS dostarczenie wiedzy na temat związków między populacją i próbą oraz konsekwencji wyprowadzania wniosków o populacji na podstawie badania prób
C10	uwrażliwienie na psychologiczny i etyczny kontekst badań empirycznych kształtowanie umiejętności tworzenia raportu z badań empirycznych

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Rozumie, jaką rolę w badaniach psychologicznych pełni jej metodologia i potrafi określić, na czym polega specyfika tejże metodologii w stosunku do innych dyscyplin naukowych.	PSY_K5_W01, PSY_K5_W09	Egzamin pisemny
W2	Potrafi odróżnić i omówić kolejne etapy procesu badawczego w psychologii.	PSY_K5_W09, PSY_K5_W10	Egzamin pisemny
W3	Odróżnia podstawowe modele badań w psychologii (eksperymentalny, ex post facto i granie roli), potrafi je scharakteryzować i adekwatnie zastosować do zebranych danych.	PSY_K5_W09, PSY_K5_W11	Egzamin pisemny
W4	Odróżnia próbę od populacji. Zna metody doboru osób badanych do próby i orientuje się w konsekwencjach wniosków o populacji wyprowadzanych na podstawie wyników uzyskanych przez próby osób badanych.	PSY_K5_W09	Egzamin pisemny
W5	Zna właściwości rozkładu normalnego i potrafi je zastosować w praktyce. Umie zadać adekwatne pytania dotyczące zbioru wyników badań empirycznych i odpowiedzieć na nie stosując tablice dystrybuanty rozkładu normalnego.	PSY_K5_W09	Egzamin pisemny, Test

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
W6	Zna zasady obsługi pakietu statystycznego, właściwie dobiera i prawidłowo stosuje metody statystyczne służące opisowi zmiennych, badaniu siły związku między zmiennymi i tworzeniu modelu regresji.	PSY_K5_W16	Egzamin pisemny, Projekt
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Potrafi zoperacjonalizować zmienną psychologiczną oraz umiejętnie i adekwatnie stawia pytania badawcze.	PSY_K5_U04	Egzamin pisemny
U2	Umie dokonać opisu statystycznego zmiennych zmierzonych na różnych skalach pomiarowych. Umiejętnie dobiera wskaźniki opisowe i potrafi je interpretować.	PSY_K5_U04, PSY_K5_U09	Test
U3	Potrafi wybrać i umiejętnie zastosować metody statystyczne, które odpowiadają na pytania o siłę związku między zmiennymi. Umie krytycznie i refleksyjnie zinterpretować wyniki tych analiz.	PSY_K5_U04, PSY_K5_U09	Egzamin pisemny, Test
U4	Potrafi obsługiwać pakiet statystyczny IBM SPSS i umiejętnie wykorzystuje jego możliwości przy analizie danych empirycznych. Umie wybrać z wydruku i poprawnie zinterpretować potrzebne do analizy elementy.	PSY_K5_U04, PSY_K5_U09	Test, Projekt
U5	Dysponuje kompetencjami w zakresie pisanie raportu z badań empirycznych i komunikowania wniosków dotyczących wcześniej sformułowanych hipotez.	PSY_K5_U13	Egzamin pisemny, Test, Projekt
Kompetencje społecznych - Student/ka:			
K1	Zna i rozumie etyczne zasady, jakie powinny kierować postępowaniem psychologa wobec uczestników badania naukowego. Jest zorientowany w psychologicznym kontekście towarzyszącym interakcji „psycholog – osoba badana”.	PSY_K5_K04, PSY_K5_K05	Egzamin pisemny

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Cechy charakterystyczne poznania naukowego w psychologii. Problem i hipoteza.	W1, W2, U1	Wykład
2.	Model eksperymentalny: odmiana klasyczna (jedno-jednozmiennowa). Alternatywne wobec eksperymentalnego modele badań: ex post facto i granie roli.	W2, W3, U1	Wykład
3.	Model korelacyjny –jednozmiennowy.	W2, W3, W6, U3	Konwersatorium
4.	Dobór próby z populacji.	W2, W4, W5	Wykład, Konwersatorium
5.	Interakcja – „badacz – osoba badana” – kontekst psychologiczny i etyczny.	K1	Wykład
6.	Zmienne, pomiar w psychologii i opis statystyczny zmiennych.	W5, W6, U1, U2, U4	Wykład, Konwersatorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
7.	Rozkłady zmiennych losowych. Rozkład normalny.	W4, W5, U2	Konwersatorium
8.	Badanie siły związku między parą zmiennych – współczynniki korelacji.	W3, W4, W6, U3, U4	Wykład, Konwersatorium
9.	Badanie siły związku między większą liczbą zmiennych niż dwie - analiza regresji liniowej.	W3, W4, U3, U4	Konwersatorium
10.	Zasady (standardy) tworzenia raportu z badań empirycznych.	W4, U4, U5	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny
Konwersatorium	Metoda ćwiczeniowa, Metoda projektu

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Uzyskanie co najmniej 60% punktów na egzaminie pisemnym.
Konwersatorium	Uzyskanie co najmniej 60% punktów na każdym z dwóch testów oraz zaliczenie pracy empirycznej.

Literatura

Obowiązkowa

1. Brzeziński, J. M. (2019). Metodologia badań psychologicznych. Wydanie nowe. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
2. Brzeziński, J., Zakrzewska, M. (2010). Rozdział 4. Metodologia. Podstawy metodologiczne i statystyczne prowadzenia badań naukowych w psychologii. W: J. Strelau, D. Doliński (red.), Psychologia akademicka. Podręcznik (wyd. 2, t. 1, s. 175-302). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
3. King, B. M., Minium, E.W. (2009). Statystyka dla psychologów i pedagogów. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
4. Brzeziński, J., Chyrowicz, W., Toeplitz, Z., Toeplitz-Winiewska, M. (2019). Etyka zawodu psychologa. Wydanie nowe (wyd. 2). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN (rozdz. 8 i 9).

Dodatkowa

1. Aronson, E. (red.). (2002). Człowiek istota społeczna. Wybór tekstów Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN (S. E. Asch, s. 37-47; S. Miligram, s. 48-64; C. Haney, C. Banks, P. G. Zimbardo, s. 83-101).
2. Babbie, E. (2003). Badania społeczne w praktyce. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN [lub: Babbie, E. (2008). Podstawy badań społecznych. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN].
3. Brzezińska, A. I., Brzeziński, J. (2011). Skale szacunkowe w badaniach diagnostycznych W: J. Brzeziński (red.), Metodologia badań społecznych. Wybór tekstów (s. 299-399). Poznań: Zysk i S-ka Wydawnictwo.
4. Frankfort-Nachmias, Ch., Nachmias, D. (2001). Metody badawcze w naukach społecznych. Poznań: Zysk S-ka Wydawnictwo.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
------------------------	---

Wykład	30
Konwersatorium	30
Przygotowanie do zajęć	30
Czytanie wskazanej literatury	30
Przygotowanie do zaliczenia	15
Przygotowanie pracy semestralnej	45
Przygotowanie do egzaminu	30
Inne	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 240
Liczba punktów ECTS	ECTS 8

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PSY_K5_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wrażliwego reagowania na zagadnienia uczciwości intelektualnej w działaniach własnych i innych osób, respektowania zasad prowadzenia badań w sposób rzetelny.
PSY_K5_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do etycznego postępowania w swojej działalności diagnostycznej, badawczej i publikacyjnej oraz w obszarze udzielania pomocy psychologicznej.
PSY_K5_U04	Absolwent/ka potrafi zaplanować, przygotować i przeprowadzić badania empiryczne, w tym poprawnie zoperacjonalizować zmienne oraz umiejętnie przeprowadzić analizy statystyczne oraz zinterpretować ich wyniki.
PSY_K5_U09	Absolwent/ka potrafi właściwie zastosować procedury objęte pakietem statystycznym SPSS i umiejętnie interpretować rezultaty zastosowanych analiz.
PSY_K5_U13	Absolwent/ka potrafi tworzyć szczegółową dokumentację wyników realizacji zadań badawczych; przygotować opracowanie zawierające omówienie tych wyników, wnioski z badania i rekomendacje.
PSY_K5_W01	Absolwent/ka zna i rozumie koncepcje psychologiczne człowieka, miejsce jakie zajmuje psychologia w systemie nauk i tego powody.
PSY_K5_W09	Absolwent/ka zna i rozumie sens planowania i prowadzenia badań eksperymentalnych oraz korelacyjnych, właściwego i umiejętnego posługiwania się narzędziami analizy statystycznej.
PSY_K5_W10	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób sens stosowania psychologii w obszarze działań diagnostycznych i pomocowych, zwłaszcza w dziedzinach psychologii: zdrowia, klinicznej, pracy i organizacji, społecznej i edukacji.
PSY_K5_W11	Absolwent/ka zna i rozumie psychometryczne podstawy pomiaru psychologicznego i zasady interpretacji wyników testowych.
PSY_K5_W16	Absolwent/ka zna i rozumie przynajmniej jeden pakiet oprogramowania służący do statystycznej obróbki danych (najlepiej SPSS).